

Fagplan - Akuttmedisinsk eldreomsorg

Akuttmedisinsk eldreomsorg.

Akuttmedisinsk eldreomsorg er en etterutdanning som er skreddersydd for å heve nøkkelkompetansen hos helsepersonell i kommunehelsetjenesten og særlig ansatte ved sykehjem og hjemmesykepleien.

Bakgrunn

I 2016 ble resultatene av den første norske undersøkelsen av kompetanse blant ansatte på sykehjem og i hjemmetjenesten publisert. Resultatene viste store mangler i kompetanse på flere viktige områder, for eksempel det å kunne gjenkjenne sykdomsforverring og å kunne håndtere nye prosedyrer (Bing-Jonsson, et.al, 2016). Disse områdene er vesentlige fordi noen av de hyppigste årsaker til innleggelser fra sykehjem er symptomer fra luftveiene og hjertekarsystemet – symptomer som kan være livstruende hvis de ikke blir oppdaget og reagert på i tide.

En del av forklaringen på den manglende kompetansen er at pasientene generelt er både dårligere og har flere sykdommer enn før, samt at de bruker flere legemidler enn tidligere. I tillegg blir andelen av eldre i befolkningen gradvis større, og med stigende alder øker risikoen for en rekke kroniske sykdommer samt kognitive problemer. Dette har medført et økende behov for helse- og omsorgstjenester, noe Samhandlingsreformen 2012 forsøker å avhjelpe. Men reformen har også medført tidligere utskrivelse av pasienter fra sykehus og samlet sett har alle disse faktorene resultert i et høyere kompetansekrav til de ansatte i eldreomsorgen. Regjeringens plan «Kompetanseløftet 2025», vektlegger satsing for styrking av kompetanse og fagutvikling i denne del av helsetjenesten slik at kvaliteten på tjenesten er i tråd med behovene i samfunnet.

Målgruppe

Etterutdanningen er rettet mot fagutdannet helsepersonell som jobber med sårbare gamle, for eksempel ved sykehjem, hjemmesykepleien, omsorgsbolig, legevakt og sykehus

Formål

Formålet med utdanningen er å øke kompetansen til fagpersonell i møtet med alvorlig og akutt syke gamle. Fokus vil ligge på faglige observasjoner, vurderinger og sykepleietiltak, fordi det å kunne gjenkjenne tegn til sykdomsforverring og få satt i verk tiltak på et tidlig tidspunkt er viktig for å forhindre at pasienten blir kritisk dårlig og unngår unødige plager. Sentralt i undervisningen blir også fokus på etisk refleksjon når det gjelder blant annet behandling versus over- og underbehandling.

Utdannelsen innhold og oppbygning

Oppbygning

Utdannelsen består av to deler på til sammen seks dager. Del 1 er på tre dager og gjennomføres digitalt med møter i **Zoom** og selvstudie gjennom læringsplattformen **Canvas** med undervisningsfilmer og tekst. Det er ikke nødvendig å ha kjennskap til de digitale plattformene på forhånd. Kursarrangør vil være lett tilgjengelig under samlingen for å hjelpe faglig eller om det skulle oppstå tekniske problem. Del 2 er på tre dager og består av fysisk prosedyretrening ved Verdighetsenteret i Bergen. Alternativt ved eksterne oppdrag vil del 2 gjennomføres i oppdragsgivers lokaler.

Undervisningsformer

Undervisningen vil bli gitt i form av forelesninger, gruppearbeid, demonstrasjoner, film eller praktiske øvelser. Forelesere er sykepleiere med videreutdanning (master eller doktorgradsnivå) i intensiv og palliasjon, samt anestesilege.

Læringsmål og temabeskrivelse

Deltakerne skal:

- Kunne utføre systematiske observasjoner og gjenkjenne tegn på sykdom/forverring på et tidlig tidspunkt.
- Ha kjennskap til aktuelle verktøy for tidlig oppdagelse av forverret pasienttilstand, kommunikasjon og informasjonsdeling.
- I samarbeid med lege kunne iverksette tiltak på et tidlig tidspunkt for om mulig å unngå at pasienten utsettes for unødige plager/lidelser.
- Kunne håndtere utvalgt medisinsk teknisk utstyr.
- Ha kjennskap til utvalgte undersøkelsesmetoder.
- Ha kunnskap og praktiske ferdigheter i forhold til aktuelle prosedyrer.
- Ha kunnskap om symptomlindring ved akutt sykdom.
- Kunne reflektere over etiske problemstillinger relatert til skrøpelige gamle.

Tema

- Atypisk presentasjon av akutt sykdom hos eldre
- Forhåndssamtale og palliativ plan
- ABCDE og kommunikasjon
 - NEWS2
 - ISBAR
- Fall og skader
- Infeksjoner
- Pneumoni
- Urinveisinfeksjon
- Infeksjon i hud og bløtvev
- Sepsis
- Antibiotikabehandling og anafylaksi

- Intravenøs antibiotikabehandling: Håndtering, utblandingsmetoder og forsiktighetsregler
- Respirasjons- og sirkulasjonssvikt
 - Respirasjonssvikt og kronisk obstruktiv lungesykdom (kols)
 - Akutt koronarsykdom, atrieflimmer, hjertesvikt, lungeødem og innføring i 12-avlednings EKG (elektrokardiogram)
- Væskebalanse
 - Dehydrering ved akutt sykdom hos eldre
- HLR-status og etikk
- Akutt alderspsykiatri
- Delirium
- Diabetes
 - Medikamentell behandling av type 1 og 2 diabetes
 - Hypo- og hyperglykemi
- Nyresvikt
 - Akutt og kronisk
- Smerter og smertebehandling
 - Smertetyper
 - Kartlegging og vurdering av smerter
 - Smertebehandling, medikamentell og ikke-medikamentell
- Nevrologi
 - Hjerneslag
 - Epilepsi

Deltakerne skal for hver tilstand ha kunnskap om symptomer, observasjoner, diagnostisering, behandling, herunder tiltak med begrunnelse og symptomlindring.

Prosedyrer/ferdigheter

Teoretisk gjennomgang, praktisk prosedyretrening og scenarietrening av:

- Intramuskulære injeksjoner: Kunne administrere medikamenter intramuskulært på korrekt måte og unngå komplikasjoner.
- Subkutane injeksjoner og bruk av butterfly: Kunne administrere medikamenter subkutant på en korrekt måte og unngå komplikasjoner.
- Lungestetoskopi: Kunne gjenkjenne de mest vanlige fremmedlydene og utføre en systematisk lungestetoskopi.
- Nevrologisk undersøkelse: Kunne utføre en basal nevrologisk undersøkelse.
- Perifere venekanyler: Innlegging, observasjoner, stell og seponering.
- Smertepumpe: Korrekt bruk av pumpen ved kontinuerlig tilførsel av smertestillende medikament og unngå komplikasjoner.
- Basal hjerte- lungeredning
- Volumpumpe og væskebehandling: Kunne administrere medikamenter og væske via volumpumpe og unngå komplikasjoner.
- 12-avlednings EKG: Riktig elektrodeplassering, kunne gjenkjenne støy på EKG utskrift.
- Blodtrykksmåler og saturasjonsmåler: Korrekt bruk, unngå feilmålinger.
- Praktisk bruk av ABCDE, NEWS og ISBAR

Referanser

Bing-Jonsson, P. C., Hofoss, D., Kirkevold, M., Bjørk, I. T., & Foss, C. (2016). Sufficient competence in community elderly care? Results from a competence measurement of nursing staff. *BMC nursing*, 15(1), 1-11.